

ATELÉS - a filosofování / ATELÉS - a filosofování

Patočka kdysi dávno, ještě před válkou, prohlásil: „filosofický život je pohyb, ATELÉS ENERGEIA, jehož TÉLOS nám uniká“ (Péče I, 104). Já to musím říci docela jinak: TÉLOS filosofie filosofovi neuniká, nýbrž přichází k němu (z budoucnosti), oslovuje ho, žádá se vyslechnutí a poslušnosti, ale není „předem“ dán (to by pak „přicházel“ z minulosti !), nýbrž filosofe v jeho myšlení vede, přivádí a posílá dál. ENERGEIA je svěřena filosofovi, bez ní by filosofický pohyb nebyl možný. A říci o filosofickém životu, že je ATELÉS, nelze, neboť spočívá v myšlení – a myšlení se vždy vztahuje k nějakému „cíli“. Filosofická zacílenost je však právě tím zvláštní a specifická, že stále metodicky (v reflexi), ale přece jen vždy aspoň zčásti tentativně míří k určitému cíli, aby ihned potom přezkoumala povahu jak té zacílenosti, tak onoho vskutku dosaženého, docíleného „cíle“, a aby o obojím zapochybovala. A to právě ve jménu onoho „pravého cíle“, který přichází z budoucnosti a žádá, aby se mohl vtělit, aby byl vtělen, uskutečněn – a ihned poté opět přezkoumáván, shledáván často lehkým, ale jen proto, aby byl ten „pravý cíl“ uslyšen a vyslyšen a znovu – snad již lépe – poslechnut a uskutečněn. Proto neplatí, že filosofický pohyb je bezcílný, ATELÉS, ale že je zaměřen k cíli teprve přicházejícímu (nikoliv který by se skrýval, který by dokonce filosofovi unikal).

(Písek, 100402-1.)